

Jelenségnaptár

1997. július–augusztus (JD 2450631–692)

A bolygók láthatósága

Merkúr. Augusztus 4-én legnagyobb K-i kitérésben 27°-ra látható a Naptól. Július közepétől augusztus elejéig nagyjából 1 órával nyugszik a Nap után, a Dny-i égen kísérhető meg felkeresése.

Vénusz. Egy órával nyugszik a Nap után, a kora esti égen figyelhetjük meg, a Ny-i látóhatár fölött. Fényessége augusztus közepén -4^m0 , fázisa 0,81 (csökkenő), látszó átmérője $13''1$, növekvő.

Mars. Júl. elején még éjfél előtt nyugszik, aug. elején két és fél, a végén két órával nyugszik a Nap után, ekkor DNy-i látóhatár fölött keressük. Aug. elején fényessége $+0^m8$, látszó átmérője $6''5$.

Jupiter. Augusztus 9-én kerül szembenállásba a Nappal. Egész éjszaka látható a Capricornusban, látszó átmérője $48''7$, fényessége -2^m8 .

Szaturnusz. A késő esti órákban kel, az éjszaka második felében figyelhető meg a Piscesben.

Uránusz, Neptunusz. A kora esti óráktól figyelhetők meg a Sagittarius és a Capricornus határán. A Neptunusz júl. 7-én, az Uránusz júl. 29-én kerül oppozícióba. A Neptunusz látszó átmérője $2''3$, fényessége 7^m8 , az Uránusz látszó átmérője $3''7$, fényessége 5^m7 .

Mély-ég ajánlat: a Boo és a CVn bármely 13^m0 -nál fényesebb, nem Messier objektuma.

A Jupiter a Galilei-holdak „nélkül” látható augusztus 27-én kora este. A mellékelt ábra mutatja a jelenség lefolyását. A holdakat sorszámuk jelöli, valamennyi időadat UT-ban!

19 ⁿ 00 ⁿ	!	○	?
20 ⁿ 00 ⁿ	!	○	?
20 ⁿ 30 ⁿ	!	○	?
21 ⁿ 30 ⁿ	1	○	
21 ⁿ 45 ⁿ		○	
22 ⁿ 00 ⁿ		○	4
23 ⁿ 35 ⁿ	2	○	4
0 ⁿ 15 ⁿ	?	○	3 4
0 ⁿ 25 ⁿ	?	○	1 3 4

Holdfázisok

Július

04. 18:40 UT Újhold
12. 21:44 UT Első negyed
20. 03:20 UT Telehold
26. 18:28 UT Utolsó negyed

Augusztus

03. 08:14 UT Újhold
11. 12:42 UT Első negyed
18. 10:55 UT Telehold
25. 02:23 UT Utolsó negyed

Mira és SRA maximumok

Július

01. W And	7 ^m 4	VA 3
04. W Her	8,3	VA 6
08. R Vul	8,1	VA 4
09. U Ser	8,5	VA 3
13. SS Oph	8,7	
15. RV Cas	9,4	VA 5
15. S LMi	8,6	VA 9
18. U UMi	8,2	VA 3
23. T Ari	8,3	VA 5
26. X And	9,0	VA 15
26. RS Her	7,9	VA 6

Augusztus

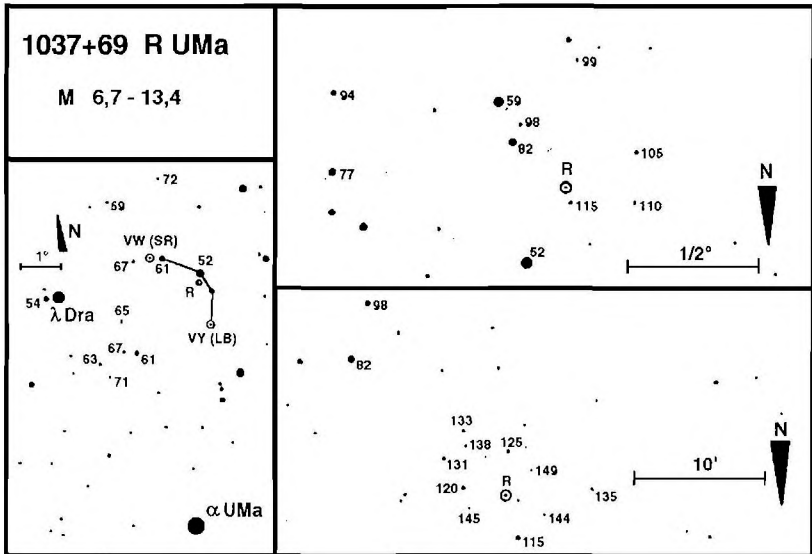
05. RT Cyg	7,3	VA 5
08. R Ari	8,2	VA 10
09. Y Per	8,4	VA 3
09. RS UMa	9,0	VA 11
12. V Mon	7,0	VA 11
13. S Boo	8,4	VA 3
16. R Vir	6,9	VA 11
17. R Dra	7,6	VA 11
18. V Gem	8,5	VA 12
19. X Cet	8,8	VA 15
26. W Cas	8,8	VA 3
23. U Cas	8,4	VA 5
26. X Hya	8,4	VA 15
26. SS Her	9,2	VA 5
27. T UMi	9,2	VA 4
28. X Aur	8,6	VA 3
28. U Her	7,5	VA 1
28. R LMi	7,1	VA 4
30. R Oph	7,6	VA 2

A hónap változója: R Ursae Majoris

Ezúttal az Ursa Maior legfényesebb mira típusú változóját, az R UMa-t ajánljuk észlelőink figyelmébe. Mivel cirumpoláris, egész évben megfigyelhető, bár az őszi időszakban ügyesen kell megválasztani megfigyelési idejét. Maximumai átlagosan kevéssel 7^m alatt következnek be durván 300 naponként, de maximumfényessége közel sem állandó (pl. két évvel ezelőtt $6^m,5$ -s maximumában jó égen szabad szemmel is észre lehetett venni). Minimumfényessége sokkal stabilabb, 13^m közelébe szokott elhalványodni, így teljes fényváltozásának végigkövetéséhez legalább 10 cm átmérőjű távcső szükséges. Feltűnően aszimmetrikus a fénygörbéje, a meredek felszálló ág idején hetente egy magnitúdónál is többet fényesedik!

Idén júniusban előreláthatóan már minimumát elhagyva megkezdí fényesedését a szeptemberre jósolt maximuma felé. Idejében elkezdve megfigyelését, pontosan végigkövethetjük a nyár során, ahogy 5–6 magnitúdóval fényesebbé válik. Nagy amplitúdójának köszönhetően a változás iránt kevésbé érdeklődők számára is izgalmas lehet hetente-kéthetente felkeresni és ellenőrizni fényességét a környező csillagokhoz viszonyítva.

Kiss László

Meteorrajok: Július–augusztus különösen gazdag meteorrajokban. Az időszak fontosabb rajainak maximum-időpontja és a várható ZHR: júl. 28. Déli Delta Aquaridák (ZHR = 20); aug. 1.: Alfa Capricornidák (ZHR = 15); aug. 5. Iota Aquaridák (ZHR = 10); aug. 12,6 UT Perseidák (ZHR = 80); aug. 20. Kappa Cygnidák (ZHR = 8).

A felső képen a Hale–Bopp-üstökös március 29-én. 1,4/50 mm-es objektív,
Kodak P 1600 film (Gyurman Tibor)

Lent magyar táj a Hale–Bopp-üstökössel és a Holddal (a hosszú expozíció során beégett)
április 12-én. 2,8/20 mm-es objektív, Kodak PJC 1600 film, 2 perc expozíció (Berkó Ernő)

